

SLOVENSKI NAROD

Izha, vsak dan popoldne, izvešči nedelje in praznike. — Inserati do 80 petiti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petiti vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pred novimi mednarodnimi zapletljaji:

V Berlinu sporazum — v Komarnu prelom

Nemčija in Češkoslovaška sta se sporazumeli o določitvi nove državne meje brez plebiscita, v Komarnu pa so Madžari prekinili pogajanja in zapustili konferenco — O sporu bodo morale sedaj odločati velesile

BERLIN, 14. okt. br. Po včerajšnjem razgovoru češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Chvalkovskega z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom se je popoldne sestala berlinska mednarodna komisija. Na tej seji so ugotovili, da so bili izvršeni vsi sklepi, sprejeti dne 5. oktobra v pogledu razmejitve med Nemčijo in Češkoslovaško. Ker sta se o nekaterih spornih vprašanjih Nemčija in Češkoslovaška direktno sporazumeli, je mednarodna komisija ta sporazum odobrila in sklenila, da plebiscita v mešanih pokrajinah ne bo, ker sta se Nemčija in Češkoslovaška medsebojno sporazumeli tudi o vseh teh vprašanjih. Na podlagi tega sporazuma bodo sedaj izvršene nekatere korekture provizorične meje, upoštevajoč pri tem gospodarske in prometne razmere.

Poseben pododbor proučuje sedaj vprašanje opcijskega prava in izmenjave prebivalstva. O tem še ni nikakih sklepov. Sprito pomirljivosti, ki sta jo v zadnjih dneh pokazala tako Praga kakor Berlin, pa je pričakovati, da bodo tudi ta vprašanja za obe strani povoljno rešena.

Vlade velesil so bile brzojavno obveščene o sporazumu glede plebiscita in je bil zato odhod članov britanske legacije, ki bi morali prevzeti službo nevtralne policije v plebiscitnem ozemlju, odpovedan.

Tudi razgovori o ureditvi gospodarskih odnosov med Nemčijo in Češkoslovaško so že znatno napredovali. Stori se, da se vsi koraki, da se čimprej normalizira železniški promet, prav tako pa je že vpostavljen poštni promet. Tudi glede plačilnega prometa so pogajanja že zelo napredovala in pričakujejo, da bodo vsa vprašanja v kratkem ugodno rešena, tako da v gospodarskem življenju ne bo prišlo do zastoja.

Ugoden odmev v Parizu

Pariz, 14. okt. br. Vest o sporazumu med Češkoslovaško in Nemčijo, ki je omogočil končno ureditev nove državne meje brez plebiscita, je izzval v Parizu veliko zadovoljstvo. V tem vidijo dokaz, da je na obeh straneh prevladala dobra volja in izražajo upanje, da bo tudi v vseh ostalih vprašanjih prišlo do sporazumne ureditve.

narodnega sveta in priznala prvo rusinsko vladu z dr. Bodijem na čelu, mi s svoje strani lahko dodamo, da bodo Madžari, ki žive pri nas, uživali vse politične pravice. Smo pa rade volje pripravljeni izvesti za menjavo Madžarov za Slovače, ki žive kot

narodna manjšina na Madžarskem. Ne more pa biti niti govora o tem, da bi se Podkarpatska Rusija priključila Madžarski, ali pa tako okrnila, da bi ne bila več sposobna za samostojno življenje.

Prikrite madžarske grožnje z oboroženo intervencijo

Vznemirjenje v Komarnu in drugih obmejnih krajih — Zagotovilo vojaškega poveljnika Slovaške

KOMARNO, 14. okt. e. V novinarskih krogih, ki spremljajo češkoslovaško-madžarska pogajanja, se je včeraj govorilo o izjavi nekoga člana madžarske delegacije, ki je na pripombo Slovakov, da bi se v najskrajnejšem primeru pogajanja lahko prekinila in da bo spor predložen mednarodnemu forumu, izjavil: Je še tretji način, da se doseže to, kar mi zahtevamo! To izjavo tolmačijo kot grožnjo z oboroženo intervencijo Madžarske. Zadnja dva dni je res že prišlo vzdolž madžarske meje do cele vrste spopadov z madžarskimi teroristi, ki so vdrlj preko meje in napadli razne javne ustanove. V treh obmejnih okrajih je bilo zaradi tega proglašeno obsedno stanje. S češkoslovaške strani so bili izdani vsi potrebni varnostni ukrepi.

KOMARNO, 14. okt. e. Po prekinitvi pogajanj med češkoslovaško in madžarsko delegacijo je postal položaj v mestu in okolici zelo resen. Češki Komarno deli od madžarskega samo most. Straže so pojačane, vse je v polni bojni opremljenosti. Na podlagi odredbe odbora za varnost mesta, ne sme po 21. nihče na ulico. Povsod so napravljene barikade, vendar mislijo, da se bo spor rešil na mirnem način s posredovanjem velesil odnosno berlinske mednarodne komisije. V javnosti krožijo najbolj fantastične vesti in vse se boji, da pride do najhujšega. Vojaški poveljnik na Slovaškem je zaradi tega izdal snodi proglas v katerem poziva prebivalstvo, naj ohrani mirno kri in naj se ne da begati po alarmantnih vesteh, ki jih širijo madžarski agenti z namenom, da bi izzvali zmedo. Češkoslovaška vojska bo častno branila slovaške meje in ostane še nadalje v stalni pripravljenosti.

Celonočna seja madžarske vlade

Budimpešta, 14. okt. e. Vest o prekinitvi pogajanj s Češkoslovaško je dospela v Budimpešto pozno zvečer in je v vseh krogih napravila porazen vtis. Ko se je vrnila delegacija iz Komarna, se je takoj sestal ministri svet, ki je zasedal še pozno po polnoči. Po nekaterih vesteh je vlada na tej seji sprejela zelo važne in dalekosežne sklepe. V obveščevalnih krogih pa demantirajo vesti o baje nameravani splošni mobilizaciji. V Budimpešti je prišlo snodi do desničarskih demonstracij. Demonstrantje so vzklikali: Vse naše hočemo! in zahtevali, da vlada energično nastopi.

Vojaški ukrepi Madžarske

BUDIMPEŠTA, 14. okt. br. Seja vlade je trajala od 22. do 3. zjutraj. Zunanji minister Kanya je obširno poročal o pogajanjih v Komarnu, nakar je vlada razpravljala o vojaških ukrepih, ki jih smatra za potrebne glede na razvoj zunanje-političnega položaja. Uradno poročilo naglašja, da je ministrski svet sprejel sklepe o povečanju vojaške varnosti države.

Bojevitost madžarskega tiska

Budimpešta, 14. oktobra br. Ves madžarski tisk je pod vtisom prekinitve pogajanj v Komarnu. Listi v zelo ostrih besedah zahtevajo izpolnitev vseh madžarskih zahtev in pozivajo vlado, naj ostane nepopustljiva. Češkoslovaške predloge označujejo za popolnoma nesprejemljive. »Pester Lloyd« piše, da zahteva sedanji zgodovinski trenutek popolno slovo, disciplino in vztrajnost vsega naroda. »Pesti Ujsaz« naglašja, da Madžarska ne potrebuje nikakih tujih nasvetov, ker zahteva

Obvestilo praški vladi

KOMARNO, 14. oktobra. AA. (Havas). Slovaška delegacija je pooblastila opolno-močenega ministra Krna, da obvesti osrednjo vlado v Pragi o poteku razgovorov z madžarsko delegacijo in da ji stavi na razpolago dokumente, ki naj jih ministrstvo zunanjih zadev izroči zasopnikom štirih velesil. V Komarnu sta ostala samo predsednik avtonomne vlade Podkarpatske Rusije Brody in ministri Bačinski, ki nadaljujeta razgovore z Esterbazyjem, zastopnikom narodnega sveta madžarske manjšine. Takoj po odhodu madžarske delegacije je komarnski pogovar objavil dekret, da se pod prejšnjo zaporne kazni od 12 ur do 14 dni prepoveduje izobešanje madžarskih zastav.

Mučno presenečenje v Londonu in Parizu

London, 14. okt. br. Prekinitev pogajanj v Komarnu je londonske kroge mučno presenetilo. Splošno sodijo, da bo morala sedaj Anglija, ki je prva dala pobudo za monakovsko konferenco, prevzeti posredovanje tudi v tem sporu. V vladnih krogih pa izjavljajo, da pred povratkom ministrskega predsednika Chamberlaina ni pričakovati konkretnega stališča angleške vlade. Zaenkrat bo prišlo do izmenjave misli med štirimi velesilami.

Pariz, 14. okt. br. Vsi pariški listi na uvodnem mestu objavljajo poročilo o prekinitvi pogajanj v Komarnu in poudarjajo, da bodo morale sedaj ta spor rešiti velesile. Nekateri listi obžalujejo, da v Monakovem glede Madžarske niso bili sprejeti konkretni sklepi in sodijo, da bo ta problem zadal velesilam še mnogo preglavice.

Madžarsko izzivanje

Bratislava, 14. okt. e. Tukajšnji radio odgovarja na vesti budimpeštanskega radia, da je v Munkačevu in okolici proglašeno obsedno stanje in pravi, da je proglašeno zaradi divjanja madžarskih terorističnih tolpe, ki neustavno vpadajo na slovaško ozemlje in v Podkarpatsko Rusijo. V utemeljitve tega so po radiu tudi objavili imena aretiranih madžarskih teroristov, in onih, ki so bili v spopadu ubiti.

Bratislava, 14. okt. AA. (DNB). Kakor se doznava, je slovaška vlada proglašila obsedno stanje v pet okrajih vzhodne Slovaške, ker je prišlo tamkaj do ponovnih spopadov med pripadniki raznih narodnostnih skupin. Posebno hudi so bili v nekaterih krajih protizidovski izgrede.

Chvalkovsky v Berchtesgaden

Danes bo sprejet pri kancelarju Hitlerju

Praga, 14. okt. e. Pozornost politične javnosti je osredotočena na bivanje zunanjega ministra dr. Chvalkovskega v Berlinu odnosno v Berchtesgaden. Dr. Chvalkovsky, ki se je včeraj odpeljal v Berlin, je imel že ob 11. popoldne dveurni pogovor z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom, na katerem sta razpravljala o raznih nemško-češkoslovaških vprašanjih. Po tukajšnjih informacijah je prvi službeni obisk češkoslovaškega zunanjega ministra v prestolnici rajha v političnih in novinarskih krogih vzbudil največjo pozornost. Službe-

ni komunikacije o tem sestanku je zelo kratke. Značilno je pisanje berlinskega tiska, ki poudarja, da vodi češkoslovaška popolnoma realno politiko. Dr. Chvalkovsky je snodi odpotoval iz Berlina v Berchtesgaden, kjer se danes sestane s Hitlerjem. Obenem je odpotoval tja tudi zunanji minister Ribbentrop v spremstvu sudetskomenškega poslanca dr. Kundta. Dr. Kundt je konferiral z Ribbentropom in ni izključeno, da bo tudi prisostvoval sestanku v Berchtesgaden.

Celodnevna blokada Sofije

Obsežna racija za nezaželenimi elementi

Sofija, 14. okt. br. V zvezi s preiskavo o atentatu na šefa generalnega štaba Pejeva je bila včeraj izvršena v Sofiji obsežna racija, kakršne do dosedaj še ne pomnijo. Ob 4. zjutraj je zasedla vojska vse ulice in vse dohode v mesto ter ustavila vsi promet. Policijski oddelki so nato od hiše do hiše vršili hišne preiskave in perlistrali vse prebivalstvo prestolnice. Ustavljen je bil tudi ves telefonski promet, tako da je bila Sofija ves dan odrezana od zunanjega sveta. Po radiu je bi-

lo prebivalstvo obveščeno, da ne sme nihče brez posebnega dovoljenja zapustiti svojega stanovanja. Blokada je trajala do 19. ko je policija končala svoje delo. Pri tej preiskavi je napravila policija obilen plen. Aretiranih je bilo več sto sumljivih elementov, ki niso imeli dovoljenja za bivanje v Sofiji, med njimi tudi mnogo tujih, ki jih je policija že dolgo iskala. Slični ukrepi so bili izvršeni tudi v nekaterih drugih mestih.

Pred ostavko Negrina

Perpignan, 14. okt. e. Po poročilih iz Barcelone pričakujejo akutno vladno krizo. Kakor se doznava, bo sedanji predsednik Negrin podal ostavko. Njegov naslednik bo verjetno predsednik republikanskega parlamenta Martinez Barrio ali bivši vodja zmernih socialistov Juan Bestario. Negrin bo najbrže obdržal ministrstvo za narodno obrambo.

Zopet potopljen angleški parnik v španskih vodah

London, 14. okt. (DNB). Agencija Reuters poroča iz Barcelone, da je bila angleška ladja »Steinkroft« zadeta pri bombardiranju barcelonskega pristanišča ter se je potopila. Bomba je bila očividno usmerjena direktno nanjo. En član posadke je ranjen. Doznava se nadalje, da je pet velikih trimotorov bombnikov bombardiralo Tanagono.

Pojtki stratosferni balon zgorel

Variava, 14. okt. br. Za danes je bil nameravan pojski polet v stratosfero. Snodi so začeli politni stratosferni balon. Ob 3. zjutraj pa se je vreme tako poslabšalo, da so morali start, ki naj bi se izvršil davi v zgodnjih jutranjih urah, opustiti in balon zopet izprazniti. Pri tem pa je prišlo do eksplozije in je balon zgorel.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Borzna poročila.

Ovrlj, 14. oktobra. Beograd 10. — Pariz 11.685, London 20.9025, New York 441.75, Bruselj 74.65, Milan 23.25, Amsterdam 240.235, Berlin 176.90, Praga 16.125, Varšava 82. — Bukarešta, 3.25.

Prelom v Komarnu

Madžari so docela nenadoma spremenili svoje stališče in prekinili pogajanja

PRAGA, 14. okt. br. Pogajanja med Češkoslovaško in Madžarsko v Komarnu so bila sinoči docela nenadno prekinjena. Madžarska delegacija je prvotno znatno omilila svoje stališče, tako da je mogla češkoslovaška delegacija sestaviti podrobne predloge glede bodoče državne meje.

Na včerajšnji dopoldanski seji obeh delegacij je češkoslovaška delegacija predložila Madžarom tudi že zemljevid z začrtano novo mejo. Tedaj pa so Madžari naenkrat izjavili, da so ti predlogi nesprejemljivi in zahtevali, da se seja prekine, da bi mogli stopiti v stike s svojo vlado. Vodja madžarske delegacije zunanji minister Kanya je opoldne v spremstvu ministra Telekya odpotoval v Budimpešto, od koder se je vrnil ob 18. Nato sta se ponovno sestali obeh delegacij k skupni seji, na kateri pa se Madžari takoj v začetku podali izjavo, da se na osnovi češkoslovaških predlogov ne morejo pogajati in da vztrajajo pri svojih prvotnih zahtevah. Ker pa je te zahteve češkoslovaške delegacije že ponovno odklonila, smatrajo, da bi bila nadaljnja pogajanja brezpredmetna. Madžarska delegacija je po tej izjavi zapustila konferenco in odpotovala v Budimpešto.

Pri odhodu madžarske delegacije je več sto Madžarov skušalo prirediti demonstracije, toda policijske oblasti so energično intervenirale. Za snodi je bila napovedana tudi skupna večerja obeh delegacij na madžarskem parniku, na

katerem je bila nastanjena madžarska delegacija. Večerja je seveda odpadla.

V češkoslovaških krogih so nad postopanjem Madžarov zelo presenečeni. Madžari so takorekoč preko noči spremenili svoje stališče in obnovili svoje prvotne zahteve, ki so šle tako daleč, da so zahtevali odcepitev ozemlja z več kakor 1.200.000 prebivalcev. V slovaških krogih smatrajo te zahteve ne samo za pretirane, marveč za naravnost smešne, zlasti še, ker se Madžari pri tem sklicujejo na predvojne madžarske statistike iz leta 1910. Kakšne so te statistike, najbolje dokazuje izjava, ki jo je zabrusil vodja češkoslovaške delegacije dr. Tiso v obraz madžarskemu zunanjemu ministru Kanyi ugotavljajoč, da so Madžari celo njega (dr. Tiso) proglasili za Madžara, čeravno je bil vedno znan kot nacionalno zaveden Slovák.

Češkoslovaška delegacija je v svojem popuščanju šla do najskrajnejše meje in je ponudila Madžarom odstop sedmih obmejnih okrajev s površino 557.000 ha, kar predstavlja 11 odstotkov vsega slovaškega ozemlja. Madžari pa so zahtevali še nadaljnjih osem okrajev, tako da bi prišlo pod Madžarsko več kakor ena petina slovaškega ozemlja.

Pred odhodom iz Komarna je madžarski zunanji minister dostavil češkoslovaški delegaciji noto madžarske vlade, v kateri ta sporoča, da se bo obrnil v svrhu rešitve madžarsko-češkoslovaškega spora na velesile.

Stališče Slovakov

Slovaki žele sporazum z Madžari, toda na pravični podlagi

Praga, 14. okt. e. Šef tiskovnega oddelka pri češkoslovaški delegaciji Emo Bochum je izjavil zastopnikom tiska:

Slovaki so majhen narod, 2 in pol milijona duš, ki morajo zdaj, ko gre za ohranitev lastne narodnosti, kakor tudi za celokupno življenjsko sposobnost slovaške avtonomije, najtočnejše proučiti vsa nova nastala vprašanja. Vsaka nepremišljena odstopitev slovaškega ozemlja bi bila lahko usodna za obstoj slovaške avtonomije. Iz teh razlogov je morala češkoslovaška

delegacija ob priliki pogajanj najtesneje povezati etnografske momente s strateškimi, prometnotehničnimi in gospodarskimi. Madžarski predlogi so za Slovaško nesprejemljivi, ker bi s tem ena petina slovaškega prebivalstva pripadla Madžarski. Češkoslovaška delegacija ni mogla pristati na madžarske zahteve, ker bi na ta način ostala največja in najvažnejša slovaška mesta izven meja Češkoslovaške. Slovaki žele sporazum z Madžari, toda na pravični osnovi.

Podkarpatska Rusija proti okrnitvi O pristanku na madžarske zahteve ne more biti niti govora

Užhorod, 14. okt. e. Predstavnik Podkarpatske Rusije dr. Bačinski je po prekinitvi pogajanj dal novinarjem naslednjo izjavo: Podkarpatska Rusija je že 8. avgusta 1918 rešila svojo usodo. Jasno in nedvoumno se je izjavila, da prostovoljno stopa v državno zajednico s Čehi in Slovaki. To

so potrdili tudi predstavniki velesil v St. Germainu. Podkarpatski Rusi so zahtevali najširše avtonomne pravice. Te pravice so dobili po narodnem svetu, v katerem so zastopane vse politične struje, razen komunistov. Ugotavljajoč, da je praška vlada ugodila zahtevi glode ustanovitve

Na splošno željo občinstva PONAVLJAMO še danes prekrasni vefilmi s lepo
DOMOVINA
ZARAH LEANDER. Zadržaj prilika!
Kino Union, 22-21 ob 16., 19. in 21.

DNEVNE VESTI

— **Železniški promet narašča.** Že lani je naš železniški promet znatno narasel. To se vidi po številu natovornih vagonov, ki jih je bilo v prvem polletju manj, v drugem zlasti med izvozno sezono pa mnogo več. Letos je bilo pa število natovornih vagonov že od začetka leta veliko in je stalno naraščalo. Po podatkih Narodne banke je bilo v prvih 8 mesecih tekočega leta natovornih v naših državah 1.141.000 vagonov, lani v istem času 1.046.000. Letos je bilo torej natovornih 95.000 vagonov več.

— **Pred trgovinskimi pogajanjmi z Italijo.** Proti koncu oktobra se sestane v Rimu naša in italijanska delegacija na pogajanja o novi trgovinski pogodbi. Naše trgovinsko ministrstvo se pridno pripravlja na pogajanja, zbira vse potrebne podatke in mnenja zainteresiranih gospodarskih krogov. Vse gospodarske organizacije in ustanove, zainteresirane v naši trgovini z Italijo, pripravljajo konkretne predloge za novo ureditev trgovinskih odnosov z Italijo.

— **Trgovinski problemi balkanskih držav.** V ponedeljek 24. t. m. se sestanejo v Atenah delegati izvoznih ustanov držav balkanskega sporazuma. Obravnavali bodo skupne trgovske probleme teh držav. Iz naše države se udeležijo te konference zastopniki Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.

— **Nov odlok o izvozu kože, rube in premoaga.** Finančni minister je izdal odlok, s katerim se izpreminja odlok finančnega ministrstva z dne 27. septembra. Po starem odloku so se mogli nekateri predmeti izvažati iz naše države samo proti plačilu v svobodnih devizah. Ta odlok se je nanašal na izvoz predelanih telečjih in govejih kož, na hrastove hlode, na rafiniran in denaturiran spirit, bauksit v kosih in prahu, na razne rube, premog, sirovi glicerini, na razne kože, podplate itd. Po novem odloku pa se lahko ti predmeti izvažajo proti plačilu potom kliranga torej tako da izdaja potrdila o zavarovanju valute še nadalje izključuje Narodna banka, ki je po oblaščenju izdajati ta potrdila tudi pod pogojem delnega izvoza omenjenih predmetov proti plačilu samo v svobodnih devizah.

— **Carinski dohodki.** Po statističnih podatkih centralnih carinskih blagajen so znašali dohodki od 1. do 10. oktobra 23 milijonov 557.734 din. Od 1. aprila do 10. oktobra so znašali carinski dohodki 550.280.696 din. a v proračunu je za to razdobje postavka 533.417.083 din. Presežek je torej znašal 16.863.613 din.

Lepa navada -
nredno greš spat!

zobna pasta
Chlorodont

— **Velika letalska prireditev v Zagrebu.** Zagrebški Aeroklub priredi jutri in v nedeljo velik letalski miting v Borongaju. Na sporedu so tekme modelerjev, defiliranje letal, nastop bombarderjev, skupinsko skakanje s padali in borba lovskih letal v zraku.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes ob 16., 19. in 21. uri
SVETISLAV PETROVIĆ
OLGA CEHOVA, SABINA PETERS
TAJNA SODBA

— **Dom grafičkov v Zagrebu.** Za Ljubljano je prišel na vrsto tudi Zagreb, kjer so zgradili grafični velik dom na vogalu Klavniške in Brestenskega ulice. V Zagrebu je nad 2.000 grafičnih delavcev. Stroški za njihov dom so znašali okrog 4.000.000 din. Svečana otvoritev novega doma bo jutri odnosa v nedeljo.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo jutraj megleno, čez dan lepo in sončno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Dubrovniku 25, na Rabu in Splitu 24, v Beogradu 22, v Sarajevu 20, na Visu 19, v Zagrebu 17, v Mariboru 16,8 in v Ljubljani 16. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769,5, temperatura je znašala 5,8.

— **Sleparski kontrolor.** V planinsko koč na Smohoru nad Laškimi je prišel oni dan mlajši možki, ki se je predstavil oskrbniku Ivanu Krapežu kot uradnik SPD v Ljubljani in mu natvezil, da ga pošilja društvo nadzirat gradnjo nove koče. Slepar je znal izbiti od Krapeža okrog 200 din, potem je pa odšel. Orožniki so dognali, da gre za Stanka Zupana, znanega valčugarja, ki je zagrešil po deželi že več takih sleparij.

— **K samomoru Hinka Kiriniča in Franca Podobnika.** Po zagrebških listih smo posneli oni dan vest o samomoru brivskega pomočnika Hinka Kiriniča in godbenika Franca Podobnika blizu Novega Marofa. Zagrebški listi so poročali, da sta živela oba v bedi ter prosjaki po vaseh ter da sta bila brez službe. Kiriničeva mati Marija je pa poslala zagrebškemu »Novostim« popravke, v katerem pravi, da ni res, da bi bila njen sin in Podobnik prosjaki. Hinko Kirinič je imel pri sebi nad 3.000 din in namenjen je bil v sanatorij v Novem Marofu. Tudi nista iskala službe. Kirinič je bil zaposlen v brivnici svoje matere, dokler ni zbolel, potem je imel pa vso oskrbo pri materi. Podobnika pa je najbrž pogolal v smrt težka bolezen, ki je posledice težke operacije na glavi in nogah, Kiriniča pa trenutna duševna zmedenost.

— **Vsi, ki posedujejo lastni potni list z veljavnim vizumom se lahko udeležijo Putnikovega izleta s posebnim vlakom v Trst dne 16. t. m. po znižani ceni.** Prijave sprejemajo do sobote zvečer blifetarne Putnika.

— **Težka avtomobilska nesreča.** Včeraj jutraj se je pripetila pri Svesvetih težka avtomobilska nesreča. Turistični avto-

mobil, ki ga je šofiral Jakob Greitert, je povozil 50letnega kmeta Stjepana Suško-viča iz vasi Medvedjiki breg. Nesrečo je zakrivil kmet sam, ki je stopil na cesto, ne da bi pogledal, če je prehod čez njo prost.

— **Vederni trgovski tečaj pri »Christofom«** učnem zavodu, Ljubljana, Domobranska 15. Prijave se sprejemajo še vsa ta teden. (Tečaj za knjigovodstvo, obrn-trgovsko računstvo, korespondenco, pisarniška dela, nemščino, stenografijo, strojeplis itd.). Dovoljen je obisk posameznih predmetov. Prospekti na razpolago.

— **»Zvonček«** Terpentina 5 din v mlarni Zg. šiška 92 in v zalogi na Vodnikovem trgu pod lemenatom.

Iz Ljubljane

— **Iz Seja odbora za postavitev spomenika krlju Aleksandru I.** Odbor za postavitev spomenika kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani bo imel drevo ob 18 v sejni dvorani mestnega poglavarstva sejo, na kateri bo razpravljaj in sklepal o pogojih in programu natečaja za kraljev spomenik.

— **Iz 20letnice proboja solunske fronte.** Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev je priredila snoti lepo proslavo 20letnice proboja solunske fronte. V veliki kazinski dvorani, polni kakor le ob najpomembnejših prireditvah, je predaval komandant 39. pešpolka v Celju polkovnik g. Dragoljub Mihajlovič o tem zgodovinskem dogodku. Predsednik prof. Jeraš je izrazil svoje veselje nad zelo lepo udeležbo zastopnikov naše javnosti. Posebno razveseljivo je bilo, da se je prireditve udeležila v izredno lepem številu tudi mladina. Prireditvi so posvetili veliko pozornost tudi ljubljanski oficirji na čelu z brigadnim generalom Dodičem kot zastopnikom divizionarja, generalom Živojinom Pavlovičem, komandantom ljubljanskega vojnega okrožja polkovnikom Ljubomir Zivanovičem in komandantom 40. pp. polkovnikom Milanom Mašičem. O predavanju samem bomo obširno poročali jutri.

— **Iz Važno za trafikante!** Od davčne uprave za mesto Ljubljano, smo prejeli dopis sledeče vsebine. Uprava državnih monopolov, oddelke za prodajo razglašja, da pridejo s 1. oktobrom v promet novi tovarni mednarodni navadni in brzovozni listi po 2,50, 20, 50 in 25,50 din, ki se morajo uporabljati od tega dne. Prejšnje navadne mednarodne in brzovozne tovarne liste zamenja tukajšnja uprava po 1. oktobru. Rok zamenjave bo trajal 90 dni, to je do 29. decembra 1933. Nadalje vlijudo niso sporočamo vsem našim članom, da je tvečka Presker na Sv. Petra c. inseriral na vreticah za zavijanje cigaret, katere je založilo naše združenje. Kdor želi te vretice, naj se zgleda v trgovini Presker, Sv. Petra cesta, kjer vretice lahko dobi. Prosimo vse naše člane, da nam blagovolijo sporočiti, ako niso prejeli »Vestnika trafikantov« ki od oktobra naprej izhaja v Zagrebu. Pri tej spremembi so se morda pojavile kakne nerodnosti, ker je uprava v Beogradu izročila vse spise Zagrebu. — Iz pisarne Združenja trafikantov.

— **Iz Večja stanovanjska hiša bo kmalu pod streho na Privozu.** Ob bivši Kavčičovi hiši na Privozu zida podjetje A. Mavrič V. Pavlinu, veletrgovcu, večjo stanovanjsko hišo v skeletnem sistemu. Stavbni gospod je s staro hišo kupil tudi velik vrt, ki bo zdaj zazidan le delno. Stavba zbuja posebno zanimanje predvsem, ker je zidana v loku, tako da bodo pročelja čim bolj odprta proti soncu. Posebnost je tudi, da hišo betonirajo v ogrodnem sistemu, čeprav bo le trinadstropna, ker so doslej pri nas zidali v tem sistemu le višja poslopja. V hiši bo pet trisobnih in 11 dvosobnih stanovanj, ki so delno že zidaj oddana, čeprav bodo uporabljiva šele prihodnje leto. Delati so začeli sredi avgusta, čez dober teden dni pa bo poslopje pod streho. Stavbni stroški bodo znašali okrog milijon din.

— **Iz Novo poslopje meštanske šole na Viču** prične mestna občina graditi prav v kratkem, ker so dela že razpisana in bo razpis objavljen v sobotnem »Službenem listu«. Proračunska vsota za razpisana težaška, zidarska, železobetonska, tesarska in kleparska dela znaša 2.200.000 din, vsi stroški pa novo poslopje so pa preračunani na pčile 4 milijone dinarjev.

— **Iz Prodajalci peska na pokopališču pri Sv. Križu** nam sporočajo, da jim spisov, s katerimi so se nevede odrekli svojim pravicam prodaje peska, niso dali v podpis na mestnem socialnem uradu, marveč da so bili povabljeni na mestni tržni urad, kjer so jim po podpisu izjavili, da nimajo odsele več pravice prodajati peska na pokopališču. Zavedeni prodajalci so se danes zgledali pri g. županu, kjer bo stvar, upajmo, urejena na pravičen način.

— **Iz Trboveljski slavčki,** ki so se pravkar vrnili s svojega koncertnega potovanja po Bolgariji, pravijo, da niso bili še nikjer tako lepo, prisrčno in bratsko sprejeti, kakor v Sofiji. Očarali pa so vse, staro in mlado s svojim dovršenim petjem in izredno lepo sestavljenim koncertnim sporedom. V Ljubljani nastopijo v ponedeljek 17. t. m. ob 20. v veliki filharmonični dvorani. V 3 nastopih nam bodo pokazali najzanimajše mladinske zborke, ki so po večini nastali v povojni dobi, izmed teh se nekateri prvič izvajajo na ljubljanskem koncertu. En nastop pa ima solistka Režika Koritnikova, učenka ravnateljice Betette na državnem konservatoriju v Ljubljani.

Posebni vlak v Trst

Zveza za tujski promet v Sloveniji v Ljubljani si dovoljuje opozoriti javnost, da bo vozil 16. t. m. posebni vlak iz Ljubljane do Trsta, za katerega je določen sledeči vozni red:

6.15	odh.	Ljubljana	prih.	23.12
6.45	"	Verd	"	22.47
6.57	"	Logatec	"	22.38
7.20	"	Rakek	"	21.45
7.40	prih.	Postojna	odh.	21.30
8.15	odh.	"	prih.	21.04
9.40	prih.	Trst	odh.	19.30

Tako je zagotovljen udeležencem priključek na vlake za jesenje ob 23.35 in za Maribor za 0.35. Posetniki individualnih potnih listov se lahko prijavijo še do sobote popoldne.

in sicer najprvo samostojno s spremljevanjem klavirja, nato pa v duetu s Pepom Videgarjevo dva dueta s spremljevanjem klavirja, kar oskrbi g. dr. Svara. Zborovodji Trboveljskih slavčkov G. Avgustu Šuligoju iskreno čestitamo na njegovih najnovejših uspehih ter se iskreno veselimo njegovega zopetnega koncertnega nastopa v Ljubljani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Gl. Matice. Ne pozabite, da je koncert v ponedeljek, 17. t. m. ob 20. v veliki filh. dvorani.

— **Iz Izlet v Slovenske gorice.** Lepo vreme bo po vsej priliki trajalo še nekaj dni, česar se meštani seveda zelo veselijo in že zdaj delajo načrte, kako bodo izrabili lepo jesensko nedeljo. Nekateri so že sklenili, da pojdejo na izlet v Slovenske gorice, kamor jih vabi »Društvo prijateljev Slovenskih goric«. Ker je moral biti prvi izlet, ki bi bil združen s prireditvami gostinstva, odpovedan, bo sedanja prireditve bolj skromna, brez gostinstva, a bo vsekakor tako veselo kakor na prvem gostinstvu.

— **Iz Wolfova ulica in začetek Kongresnega trga** dobivata počasi drugačno lice. Prenovljena je fasada trinadstropne hiše v Wolfovi ulici nasproti slaščičarne Pelicon in kmalu bo prenovljena tudi fasada trinadstropne Gerberjeve hiše na Kongresnem trgu 4. Fasadi ob stopnišču in na Kongresnem trgu sta že gotovi in belijo delavci še zadnji stran ob Hribarjevem nabrežju. Urejujejo tudi hodnike v Wolfovi ulici, kjer polagajo velike kocke, na pomlad pa bodo še asfaltirali ceste.

— **Iz Poklonitev na grobu g. Franje Tavčarjeve,** ki je bila določena za nedeljo 16. t. m. smo zaradi nepredvidenih ovir odgodili. Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani.

— **Iz V Priekipjo!** Prijateljem Slovenskih goric omogoča Zveza za tujski promet enodnevni obisk Ptuj in Ljutomer s pešizletom Ivanjkeval-Jeruzalem-Ljutomer. Cena vožnje 75 din, torej ceneje od nedeljskih izletniških. Prijave pri Putniku do sobote zvečer.

— **Reklamacijski rok za skupščinske volitve,** ki bodo 11. decembra, traja do 25. oktobra t. l. Vse one, ki bivajo že eno leto v Ljubljani in ki so izpolnili 21. leto starosti, prosimo, da se prepričajo, če so vpisani v volilni imenik. V slučaju, da jih mestno poglavarstvo ni vpisalo, naj si preskrbe takoj potrebne listine, to je kratni list, domovnico in potrdilo policijske uprave, da bivajo že eno leto v Ljubljani, ter naj zahtevajo vpis v volilni imenik. Vsa pojasnila dobe prizadeji v tajništvo JNS, Kazino II. nadstr. — Sresko tajništvo JNS v Ljubljani.

— **Iz Iz avtomobila ukradeni predmeti.** Iz avtomobila inž. Josipa Dedeka na Kongresnem trgu je ukradel oni dan nekdo tlakomer za pnevmatiko, ščetko za obloko, žepno baterijo, steklenico glicerina in prometno knjižico za osební avto.

— **Jutri pride Františka Gaal.** Zaradi velikega zanimanja za film »Domovina« je premiera že težko pričakovane filma Františke Gaal »Pomladna parada« (Marika) prestavljena na jutri. Zanimanje za ta film pa je v Ljubljani že danes izredno veliko, kajti kino Union sprejema še danes telefonska in osebna naročila vstopnic mnogostevilnih ljudi, ki hočejo Františko Gaal po dolgem času spet enkrat videti. »Pomladna parada« je bil zadnji film ljubljene igralke, preden je odšla v Ameriko, je torej zadnji njen evropski film in obenem brez pretiravanja povedano: njena najboljša komedija. Hans Moser, Adele Sandrock, Theo Lingen, Fritz Imhof, Tibor

Svečanostno oblečena -
svečanostno
razpoložena,
lepa in negovana!

ELIDA IDEAL KREMA
... zaradi vsebine hoda-
melisa posebno učinkovita

Halmay in mladi Wolf - Albach - Betty v vlogi zaljubljenega muzikalnega korporala pešadijskega regimenta št. 4 so njeni izvrstni partnerji v tem filmu. Ljubljana bo nedvomno veselila film Františke Gaal »Pomladna parada« sprejela jutri z največjim navdušenjem in mnogoštevilnim posetom.

Iz Maribora

— **VSE SOMISLJENIKE JNS V MARIBORU pozivamo,** da se v tajništvo v Cankarjevi ulici 1. iz volilnih imenikov, ki so tam na razpolago, prepričajo, ali so vpisani oziroma ali so pravilno vpisani, da se v primeru potrebe lahko izvršijo reklamacije. Opozorjamo, da so reklamacije mogoče samo do 25. oktobra t. l. Pisarna tajništva je dnevno odprta, izvršuje nedelje in praznike od 9. do 12. in od 15. do 18.

— **Sreski odbor JNS v Mariboru.** Priprave za pohorski dan. Za številne prireditve pohorskega dne, ki bo 30. t. m. se zbora na dvorišču nove narodne šole v Rušah drvarji iz Ruš in Selnice, ki bodo sodelovali pri tekmovalju pohorskih drvarjev 30. oktobra, ko bo od 11. do 13.30 veliki propagandni štafetni tek pohorskih drvarjev z debli. Svojevrstni štafetni tek pojde po Aleksandrovi cesti, Františkanski ulici, Tattenbachovi, Sodni ulici nazaj na Aleksandrovo cesto.

— **Na Oplenca** odpotuje danes ob 18. skupina 38 mariborskih obrtnikov, da se pokloni na grobu kralja Aleksandra I. Na Zidanem mostu se pridružijo mariborskim obrtnikom tudi ljubljanski.

— **Poškodbam je podlegel.** Poročali smo o krvavem pokolju v Leskovcu pri Pragerskem, katerega žrtev je postal Ivan Herič, ki je danes ponoči v mariborski bolnici podlegel poškodbam.

— **V smrt zaradi nesrečne ljubezni.** Snoti se je v Strossmayerjevi ulici 24 v kuhinji zastrupila s plinom 24letna služkinja Katarina Jerečnikova. Zastrupljenju je podlegla. Vzrok samomora je bila nesrečna ljubezna.

— **Zvočni kino Pobrežje** predvaja v soboto 15. t. m. in v nedeljo 16. t. m. veselo opereto »Povratek v srečo«.

SOKOL

— **Ljubljanski Sokol** ponovno obvešča svoje članstvo in stare sokolske mladine, da se s 15. t. m. zaključijo vpisovanje v posamezne telovadne oddelke, le vpisovanje v moški naraščaj se je moralo zaradi izredno številnih prijav in pretesnih prostorov že z današnjim dnem zaključiti. — Razpored telovadnih ur ženskih oddelkov je naslednji: v ponedeljkah in četrtek ženska deca od 17.30 do 18.30, ženski naraščaj od 18.30 do 19.30, članice (tudi starejše) od 19.30 do 20.30. Razpored telovadnih ur moških oddelkov: v toridih in petkih moška deca od 18. do 19., starejši člani od 19. do 20., člani od 20.15 do 21.30, moški naraščaj v sredo in sobotah od 18. do 20.

— **Sokolsko društvo Ljubljana II.** ima svojo redno glavno skupščino v soboto 15. t. m. ob pol 20. uri v društvenih prostorih na I. državni realni gimnaziji v Vegovi ulici. Vabimo članstvo, da se skupščino udeležijo polnoštevilno. Zdravo!

— **Sokolsko društvo Ljubljana IV.** vabi vse članstvo na glavno skupščino, ki bo v sredo 19. t. m. ob 20. v salonu pri Marenčetu na Dolenjski cesti. Zdravo!

Iz Novega mesta

— **Dva napada in nesreča.** Ko se je vračal 39letni Anton Hren iz Ljubljane, kamor je šel po opravihi, domov na Primskovo, ga je napadel neki možki iz zase-de. Napadalec, ki ga je napadel s kolom, mu je zlomil tudi levo roko. Slično poskodbu je dobil tudi 25letni Marin Stanko iz Mirne. Marina je napadla na cesti, ki pelje iz Fužin, več fantov. Podivjanci so mu zlomili desno roko. Rešilni avto je povozil na sukljetovi cesti 30letnega posestnika Hrena Filipa iz vasi Vrce, občina Hnje. Ko je Hren korakal po cesti, je za njim pribrel avto z ev. št. 3702, ki je Hrena podrl. Nesrečnež je prišel z levo nogo pod kolo, ki mu jo je strlo. Tudi on se zdravi v bolnici, proti krivcem pa je uvedeno kazensko postopanje.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda Din 1.—
davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

Nepremočljive Hubertuse
trenčkte in vse vrste dežnih
plaščev, oblek, perila t. t. d.
najboljši nakup pri
PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Sveže najfiniješe
norveško

ribje olje

iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam.

KLIŠEJE

ENO.
VEČERAVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASTP. 23

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

Najcenejši nakup
KVALITETNEGA POHISTVA
Vam nudi KRZE FRANC, mi-zarstvo, Vrhnika. Spalnice iz orohove korenine z večletnim jamstvom 6.500.— din, šperane, fino plekane 3.600 din, iz masivne črneje 4.500 din. Skladniše in ogled pohištva: Ljubljana, Prečna ul. 6, nasproti mestnega kopališča. 2407

POUK

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk

(Desetprstni sistem.)
Večerni tečaj, oddelki od ¼7. do 8. in od ¼8. do 9. zvečer za začetnike in izvečbance — pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zv. Največja strojepisnica, najrazličnejši pisalni stroji. Pričetek pouka poljubno. Šolnina zelo nizka. — Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15. Tel. št. direktorja 48-43. 2157

KAPITAL

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR, Aleksandrova c. 40
kupi takoj in plača najboljše
hranilne knjižice
bank in hranilnic
vrednostne papirje:
3% obveznice, bone, srečke,
delnice itd.
valute vseh držav.
Prodaja srečk državne razredne
loterije. 33/M.

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

SAMOSTOJEN TEGOVEO
vsestransko verziran, želi sodelovati kot družabnik pri dobrih idejah podjetju. Poudarja na upravo lista pod »za male procentce«. 2398

Verjemite mi,

s pomočjo

tega recepta s smetano mleka

so žene, stare povprečno
50 let, videti kakor
da štejejo komaj 30 let!

Namažite se na mestu,
označenim s strelico —
potem pa po vsem licu in vratu.

EVO vam hitrega načina, da napravite gubasto, ohlapno in zelo spet svežo, čvrsto in mlado. Zmešajte enoto čiste mlečne smetane (očistene s pankreatinom) s enoto očistene oljčnega olja, potem zmešajte to z dvema enotama najfinijeje kreme. To bo takoj redilo Vašo kožo ter ji vrnilo mladostno svežost in lepoto v neverjetni meri. Neka slavna igralka se je poslužila tega recepta. da ohrani svoj mladostni videz in s 70 leti je še vedno igrala vloge mladih žena. To zmes vam lahko napravi tudi Vaš lekmnar, a pripravljajte male količine je zelo drago. Krema Tokalon bele barve (ki ni mastna) vsebuje mlečno smetano očisteno in specialno pripravljeno, z očistnim oljčnim oljem, da redi Vašo kožo. To je pravo hranilo za kožo. Dobiva se v tubah po 12 in 18.— in 18.—. Uspešni rezultati so zajamčeni v vsakem primeru, ali pa se vam vrne dvojna kupna cena.

Ljubljana je dobila novo sportno letalo

To je že sedmo v Ljubljani konstruirano in zgrajeno letalo — Zanimiv doživljaj dr. Rapeta v zraku

Novo letalo, pred njim na levi strani konstruktor dr. inž. Kuhelj

Ljubljana, 14. oktobra

Te dni je bilo preizkušeno na ljubljanskem letališču sportno letalo, ki ga je konstruiral univ. izr. prof. dr. Anton Kuhelj, zgradil pa g. Miroslav Laurič iz Jars pri Mengšu. Je to nizki enokrovnik, enosed malih dimenzij, opremljen s českim motorjem »Praga B« 45 konjskih sil in namenjen za ceneno vožbo in potovanja. Letalce je zboljan model svoj čas zgrajenega letala pokojnega g. Zalokarja in predstavljala prav lepo pridobitev na polju civilnega letalstva pri nas.

To je že sedmo letalo, konstruirano in zgrajeno v Ljubljani, kar je tem večja pomena, ker doslej za vsa prizadevanja naši konstruktorji od merodajnih oblasti v Beogradu niso prejeli nikake podpore. Prvo letalo je zgradil v Ljubljani g. inž. Stanko Bloudek. Opremljeno je bilo z malim angleškim motorjem 14 konjskih sil in je prejelo ime »Sraka«. Ker motor ni odgovarjal, je letalce moglo napraviti le nekaj ur leta, potem pa je radi pomanjkanja sredstev za nabavo novega motorja vsa stvar zastala. Drugo letalo je zopet konstruiral g. inž. Bloudek, gradnja pa je financiral in izvedel ljubljanski Aero-klub s podporo takratne oblastne skupščine in našem letalstvu naklonjene javnosti. Bil je to »Lojze«, letalo, ki je v ti-eti dobi presegalo najboljše rezultate obstoječih evropskih tipov sportnih letal. Tragična usoda nam je s klubskim šef-pilotom Jankom Colnarjem vred iztrgala iz rok življenje in delo. Tretja konstrukcija je bila izvršena po g. izrednem profesorju dr. inž. Kuhlju. S tem letalom je civilno letalstvo dobilo dvokrilni enosed, namenjen vožbam v akrobacijah. Gradnja, ki se je izredno posrečila, je bila izvedena po bratih Hribarjih, ki so s tem letalom stali izvečbanim pilotom na razpolago letalo domače konstrukcije, ki v vsem odgovarja največjim zahtevam, kar jih stavlja inozemstvo na slične kategorije letal. Poleg tega, da je letalo v obratovanju ekonomično, omogoča udobno potovanje in daje pilotu priliko večbati se v vseh najmodernejših akrobacijah. Letalo se je po izjavi naših priznanih najboljših pilotov iz Beograda v vsakem pogledu posrečilo, interesa na strani merodajnih ali pa vsaj podpore za nadaljevanje in izpopolnjevanje pa od nikoder. Čujemo, da ni v Beogradu konstruktorja, ki bi bil zgradil kak prototip letala, pa ga dal merodajnikom na razpolago, da ne bi dobil letalo odkupljeno in četudi po onih prvih poletih dotično letalo nikdar več kasneje ni šlo v zrak. Mi pa smo vse do danes zastojni prosili podpore za naše konstruktorje, čeprav so vsa v Ljubljani zgrajena letala pokazala brez razlike izredne letalske lastnosti. Četrto letalo je bila zopet konstrukcija inž. dr. Kuhlja. Gradil ga je g. Zaloker. Tudi to letalo je na svojih poskusnih poletih pokazalo dobre lastnosti, le motor francoske konstrukcije ni odgovarjal; temu se je pridružila mala pilotova površnost in letalo je še pred zaključkom vseh poskusov pri padcu postalo nesposobno za nadaljevanje opazovanja. Peto letalo so gradili zopet bratje Hribarji po načrtih inž. Kuhlja. Ta tip, ki ga ba sedaj preizkušajo g. Svetozar Hribar, je namenjen vsem, ki imajo veselje do letenja. Z njim se vsaj, kakor kaže, približujemo onemu idealu, ki toliko zanima zdaj konstruktorje vsega sve-

ta — namreč — ljudskemu letalu, letalu za vse in vsakogar.

Po obliki predstavlja resnično nekaj izrednega, po ekonomiji v obratovanju dosega mali avtomobil, po nabavni ceni mu je skoro enak, v pilotuži je lahek in neopasen in ker je pilot v zaprtem prostoru, omogoča potovanje tudi ob slabem vremenu ne le sportno utrjenim pilotom, temveč tudi povprečnemu ljubitelju letenja in celo za vremenske prilike občutljivim ljudem nudi vse zadovoljstvo.

Istočasno s tem letalom dela poskusne polete na uvodoma omenjenem letalu g. Lauriča dr. Rapeta. ki se o lastnostih te naše najmlajše amaterske pridobitve — letalo je skoro v celoti zgrajeno po lastniku g. Lauriču samem — zelo povoljno izraža, da si pripominja, da letenje na njem zahteva že malo finejšo pilotovo roko in tedaj ne spada v kategorijo, ki smo jo zgoraj navajali za letalo gg. Hribarjev.

Letos smo prav za prav videli malo letenja na našem letališču. Kaže pa, da bo sedaj to nadoknadilo priročno preizkušanje dvojice malih novih letal in da bodo priprave za prihodnjo letalsko sezono v toliko napredovale, da bomo prihodnje leto imeli v resnici živahno letalsko sezono tudi v čistem sportnem smislu. Aero-klub vodi pouk v motorni pilotazi, vsako popoldne gledamo, kako drži v enakomernih krogih dvosedno letalo po aerodromu, od časa do časa čujemo tudi glasne klice učitelja, ki popravlja učenceve napake, pa zopet opazujemo, kako se dvigajo v zrak la- ni »izvaljeni« noviji piloti; če pa nam je sreča prav zelo mila, prisostvujemo celo prav razburljivim, zato pa nič manj zanimivim dogodkom na letališču, kadar pri preizkušanjih novih letal stvar ni tako v redu, kakor bi želeli. Čuli smo, da je pred dnevi tak primer bil z letalom g. Lauriča. Na naše vprašanje nam je dr. Rapeta, ki skrbi

za poskusne polete, pojasnjeval stvar takole. Doslej sem z letalom napravil 4 polete v skupnem času poldruge ure. Kar se redko dogaja celo v tovarnah, kjer imajo za gradnjo in montažo letal vse mogoče pripomočke, da letalo takoj po prvem

poskusnem poletu odgovarja, to se je zgodilo tu. Odletel sem z letalom, sprjel se sem se z njim že v par minutah in mogel po prvem pristanku konstruktorju in graditelju samo čestitati. Dasi taki poleti niso čisto brez nevarnosti, nudijo človeku vendarle izreden užitek, da, postanejo doživljaj, zato so tudi vtisi po prvem letu tem močnejši. Kakor malega otroka, ki ga učite hoditi, tako poskušamo mi z novim letalom, iščemo in tipljemo na vse strani, nezaupljivo ga »vprašujemo« in smo pripravljeni na vsaka tudi najbolj nemogoča presenečenja v reakciji letala. Polagoma pa vera raste, zaupanje se utrjuje in končno sproščeni diktiramo, letalo pa le še poslušno odgovarja.

Do te stopnje sem nekako prispel v svojem poskusnem letenju v ponedeljek, ko sem želel preko normalnega letenja tipati, kako se letalo zadrži v akrobacijah, posebno v nevarnem prevlečenem stanju, ki tolikokrat povzroči padec v sveder (vrij). Odletel sem, se dvignil na 1200 m in pričel z delom. Vse je šlo tako lepo od rok in letalo je pokazalo toliko razumevanja za nevarne položaje, da ga, vsaj kolikor sem doslej ugotovil, moremo smatrati prav v točki padanja in sveder brez volje pilotove, za povsem varno. Polagoma sem se vračal niže, da vidim stabilnost letala! Že od višine 1000 m sploh nisem držal za palico (krnilo za višino in nagib) in se tedaj prostoročno spuščal proti letališču. Iz prijetnega zadovoljstva, ki mi ga je nudila res sijajna konstrukcija, me je zdrnil pogled

na rdečo zastavo na letališču (znak nevarnosti), povečale pa so mojo pozornost še po letališču sem in tja tekačje postavbe. Da sem v hipu prijel za krnilo in obrnil svojo pozornost na letalo in teren pod seboj, je jasno. Prvotno sem pa mislil, da se je komu drugemu kaj pripetilo in da zame velja le znak, naj počakam — v zraku. Gledam vse okrog sebe, nad seboj, pa ne opazim ničesar. Kaj je? Spustim se čisto nizko, letim nad zemljo in že vidim razlog nemira in tekanja, pa tudi rdečo zastavo. Kolo mojega letala, na katerem sedim v zraku obenem z vilico, ki to kolo drži na letalu, mi mole nasproti in z znaki skušajo pokazati, da sem ostal v letu brez desnega kolesa, t. j. namestu dveh koles imam še eno na levi. Bliskovito delajo možgani, pred seboj vidim vse mogoče situacije, ki lahko nastanejo, eno pa je nad vsemi: novo, s tolikim trudom in žrtvami zgrajeno letalo prijatelja Lauriča bom razbil. Skoraj ni upanja, da bi ga resneje ne poškodoval pri pristajanju. Lahak zaokret nad letališčem, letalo postavim proti vetru, v zrak žu ugasnem motor, propeler se ustavi, letalce pa drži še vedno poslušno proti zemlji. Dva, trije gibi, močno nagnjen na levo, zadržujem letalo na enem kolesu, dokler ima še kolikaj brzine, nato pa — letalo lahko nagne na desno, kjer ni kolesa! Šlo je. Z manevriranjem sem letalu vzel vso brzo, preden se je dotaknilo desno krilo tal, lahak okret na desno in neposkodovalo je letalo in jaz. Vse se je odigralo z bliskovito naglico in končalo, no, saj veste, gospod urednik, z mojo priznano srečo!

Čim bodo napake na desnem podnožju popravljene, bom nadaljeval s poskusi, tako je zaključil dr. Rapeta svoje pripovedovanje in se nasmehnil.

Knjigarna angleške krone

Uradne publikacije se tiskajo v Angliji v založništvu, ki je last kralja Jurija VI.

V Londonu je bila oni dan v navzočnosti kralja Jurija VI. otvorjena knjigarna, nedvomno edina te vrste na svetu. To je namreč oficijelna knjigarna angleške krone, kjer se prodajajo samo dela, izdana v založništvu kraljevskega doma in sicer ne romani, življenjepisi ali druga bežna literatura, temveč samo državne publikacije in dokumenti. Čeprav nova knjigarna nima posebnega imena, je vendar prodajalica oficijelnega državnega založništva, ki se imenuje »His Majesty's Stationery Office«. To založništvo izdaja vse, kar se tiče krone, kraljevskega dvora, vlade in parlamenta. Samo ta ustanova sme izdelati vse Bele in Modre knjige, priložnostne publikacije, posebna poročila o kraljevskih komisijah ter druge oficijelne tiskovine. Čeprav je to izdajateljstvo prav posebno, ni gospodarsko pasivno. Na leto ima 200.000 funtov šterlingov čistega dobička tako, da mu lahko zavidajo sorodna podjetja ne samo v Angliji, temveč po vsem svetu. In vendar publikacije te vrste nikoli niso bile zelo popularne. Zadnja leta, ko se je začela široka javnost v Angliji zelo zanimati za te publikacije, je nastala potreba, da ustanovi kraljevsko založništvo posebno knjigarno. Tako je postal po angleškem običaju kralj Jurij VI. lastnik knjigarne oimeno založništva.

Na dan slavnostne otvoritve se je zbralo pred originalno knjigarno mnogo radovednežev. Tu se dobe tudi dela, izdana pred 400 leti, torej mnogo prej, nego je bil ustanovljen urad založništva angleške krone leta 1786. Tu se prodaja tudi »London Gazette«, kraljev osebni list in sicer ne samo nove, temveč tudi številke iz preteklega stoletja. Kraljevo založništvo nikoli ne pogreša novih publikacij, saj se lahko kot edino na svetu pohvali, da ima na leto povprečno 5.000 novih publikacij, dočim jih dosežejo tudi največja založništva komaj 200 letno. Te publikacije pa niso zanimive kaj šele senzacionalne. In kljub temu ljudje radi segajo po njih. V zadnjih letih so prodali na leto povprečno 300.000 izvodov najrazličnejših državnih publikacij.

Uspeh kraljevega založništva je seveda tudi posledica velike aktualnosti in lepe opreme publikacij. Vse publikacije izhajajo v krasni opremi in lepem tisku komaj nekaj ur po dogodku oimeno odobritvi. Če gre recimo za podrobno poročilo o nočni seji parlamenta, ga imajo Londončani v rokah v krasnem tisku že jutraj pri zajtrku. Novo trgovino državnega založništva je svačeno otvoril lord Southwood, ki mu pravijo lord angleškega tiska. Kot lastnik Odham Press izdaja razen »Daily Herald« okrog 30 perijodičnih listov, med njimi tradicionalni angleški »Passing Show« in nesmrtnega »John Bull«. V ot-

voritvenem govoru je nazval novo knjigarno »najromantičnejša stvar, kar jih pozna angleška trgovina« in pripomnil, da bi bila še pred 50 leti ustanovitev prodajalne

oficijelnih tiskovin nemogoča, fantastično podjetje, ki bi bilo že v naprej obsojeno na polom. Zda je pa resnična potreba izobraženih Angležev, ki spoštujejo in cenijo vse, kar se nanaša neposredno na krono in ki hočejo kupovati oficijelne publikacije v oficijelni kraljevski knjigarni.

Zakaj žarnica pregori

Ce že močno rabljena električna žarnica pregori in ugasne, se zgodi to navadno kmalu potem ko smo jo prižgali. Vzrok tiči v lastnosti wolframa, iz katere je narejena žareča vlakence. Električni odpor wolframa je na hladnem, torej še predno prižgemo luč, da vlakence zažari, mnogo manjši kakor v vročini. Kadar torej luč prižgemo in je vlakno v njej še hladno, gre skozenj razmeroma mnogo električnega toka, približno 14-krat več, kakor pa je zažaj vlakno določeno. Vlakno torej po vsakem prižiganju pretrse močan tok in če je že staro, pregori.

Kjer je torej ljudem mnogo ležeče na tem, da električna žarnica ne ugasne takoj, ko jo prižgo, recimo v kinematografih ali gledališčih, je treba žarnice z wolframovi vlaknom zavarovati pred močnimi stresljaji s tem, da jih pustimo stalno v kontaktu, kadar pa ne potrebujemo njihove svetlobe, jih pustimo s predražnim odporom samo slabo žareti.

Tovarna za štokljina gnezda

Da prodajajo ljubiteljem ptic gajbice za gnezda in ptičjo krmo, je splošno znano. Gajbice so izdelane po opazovanjih v naravi in se dobro obnese, to se pravi, da res privabljajo ptice, da se v njih naselijo. Letos je bila pa v danskem mestu Jutsku ustanovljena celo majhna tovarna, kjer izdelujejo štokljina gnezda.

Danski kmetje so zelo veseli, če se jim naselijo na strehah štoklje. Isto velja za kmete po vsem svetu. Preprosto ljudstvo namreč veruje, da prinašajo štoklje srečo. Kmetje pa vidijo, da si spletajo štoklje gnezda na strehah dokaj malomarno in da se ne naselijo na strehah, kjer ni še nobenega začetka. Zato so jim prej nastavljali na strehe stara kolesa kmečkih vozov. To je služilo štokljam za podlago, da so si lažje spletla gnezda. Takih koles je pa zdaj malo pri rokah in zato jih nadomestujejo z narejenimi gnezdi. Tovarna jih prodaja vsak dan nekaj.

3000 let stare rože

Med dragocenimi botaničnimi zbirkami na svetu zavzema herbarij botaničnega zavoda Akademije znanosti v Leningradu eno prvih mest. V njem je zbranih nad 5.200 herbarijev listov rastlin iz vseh krajev sveta. Herbarij vsako leto izpopolnjuje zbirke raznih znanstvenih ekspedicij ali pa redke rastline iz tujih držav, pridobljene za izmenjavo.

Dragocena je zlasti zbirka iz Egipta, ki jo je dobila Akademija znanosti leta 1881, ko so izkopavali faraonske grobnice. Te rastline so krasile grobnici Ramsena II. in princese Nsi-Honsu in izvirajo iz 1100 do 1000 pred Kristusom. Zbirka obsega šest herbarijev listov in med njimi so rože in popki nilskega lokvanja ter del girlande spleteno iz listov egiptiske ive. Cvetovi lokvanja so se osuli in deloma porjavili, vendar so se pa toliko ohranili, da so močno podobni sedanjim nilskim cvetom lokvanja. Listi ive so pa zelo dobro ohranjeni. Girlande imajo iz ozkih trakov spleteno podlago. Trakovi so izrezani iz srednje žile datlove palme in so še dobro ohranjeni.

Rastline te zbirke so še tako dobro ohranjene, da so spravljene v herbariju na običajen način, torej prilepljene k listom kartona s koščki papirja. Čeprav so rastline stare že nad 3.000 let, se človeku zdi, da ima pred seboj navadne rastline iz herbarija.

Iz Ljutomera

— Trošarine prost sladkor. Ker je finančno ministristvo odobrilo za čebelarje trošarine prost sladkor, opozarjamo čebelarje, ki ga žele, da se prijavijo pristojni čebelarski podružnici. Vsak čebelar lahko dobi 5 kg sladkorja na en panj. Čebelarji Sokoli lahko dobe ta sladkor drugim potom, kakor je to predvideno v savezni okrožnici.

— Oh, te naše ceste. Naše ceste so za avtomobilski in tudi drugi promet naravnost obupne. Človek bi si moral, preden sede v motorno vozilo, priležati želedec, sicer ga lahko izgubi. Naša glavna cesta iz Ljutomera v Gornjo Radgono je tako kotanjasta, da je joj. Cemu se vendar kotanje ne zasujejo sproti? Čim se je jama opazila, bi se morala takoj zasuti z gramozom. Da je pri tako kotanjastih cestah zlasti avtomobilski promet močno oviran, je uveljavno. Kdo neki se bo vozil po takih cestah, ko pa je vožnja naravnost muka. Pa pravijo, da spada Ljutomer med tujskoprometne kraje, poleg tega pa priporočamo naše Radence svetlu, da pride v nje letovat. Ni dolgo, ko si je polomil neki avtomobilist vzmet pri vozilu. Pred dnevi pa se je zlomila os banovinskemu traktorju, ki se je naglo obrnil v obe strani, jarek, iz njega pa je zavozlil v hišo. Zaradi sunka je na hiši počil zid. Sreča je bila, da jarek ni bil globok.

— Veržekani hočejo pošto. Naši Veržekani imajo vedno umestne želje. Pred dnevi vi so si iz Križevcev napeljali telefon, zdaj pa hočejo še pošto. Tozadnja prošnja pa še čaka rešitve pri poštnem ministristvu. Privoščimo jim, kar bi jim gospodarsko koristilo, zlasti še pošto, s katero bi ne bilo preveč posla radi železniške postaje, ki jo že imajo. Vrhno tega pa je za veržekali okoliš pač center vsega Veržej, ne pa Križevci.

— Osebnost. Vremeščen je služitelj F. Filipič iz Putja na pošto v Ljutomer, Josip Anžič pa iz Ljutomera v Putj.

— Nov grob. Pri Sv. Duhu na Stari gorji je umrla v 97. letu posestnica Ana Verzel. Pred tremi leti je obhajala s svojim pokojnim možem železno poroko. Verzelovim naše iskreno sožalje!

PRISTOPAJTE K JČ LIGI!

svojega viteza? — je dejal Marechal skromno. — Ne plešem sicer brezhibno, ker nisem imel nikoli dovolj prilike, pač pa imam dober voljo...

— Hvala, gospod Marechal, — je odgovorila Zuzana toplo, — toda raje bova kramljala; danes nisem vesela, verjemite mi, in prišla sem samo na prošnjo gospe Desvarennesove. Raje bi bila ostala doma. Slišala sem, da mojemu očetu ne gre dobro v njegovem podjetju, jaz pa o tem ničesar ne vem, ker se nikoli ne brigam za to, kaj se godi v pisarnah, toda hoče se mi bolj jokati, nego smejati se. Ne, da bi mi bilo žal premoženja, saj veste, da mi je malo ležeče na njem, pač pa žase, ker je moj oče gotovo ves obupan.

Držec Cayrola pod roko se je princesa vračala iz salona. Opazila je Zuzano, zato je pustila bankirja samega in sedla k nji.

Marechal je tiho poslušal Zuzano, ne da bi si upal povedati svoje mnenje o Herzogu; obenem je pa upošteval resnično nevednost dobrega dekleta, ki niti najmanj ni dvomilo o poštenosti svojega očeta.

Mnogi izmed navzočih so izmenjali poglede ali zasepetali nekaj besed, ki jih Mihelina ni slišala, pa tudi če bi jih bila slišala, bi jih ne bila razumela.

— To je junaštvo, — so trdili nekateri. — To je višek nesramnosti, — so menili drugi.

Princesa je govorila z Zuzano in se ozirala pri tem na svojega moža, ki je naslonjen na vrata sledil z očmi Ivanki.

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

ROMAN

Princ je ležal in se delal bolnega. Stregla mu je žena, ki jo je njena mati nalašč držala v srečni nevednosti. Skrivaj se je veselila bolehnosti svojega moža, ki ji je bil s tem vsaj za nekaj časa vrnjen. Panin je že vedel, da je polom neizogiben. Ves nestrpen je pričakoval Herzoga in da bi mu ne bilo treba z nikomur govoriti, se je delal bolnega in ostal je doma.

Cayrolu se je pa vendar posrečilo priti v njegovo sobo. In tam mu je ta vrli mož z veliko prizanesljivostjo pojasnil, da bo postalo »Credit Universel« usodno to, da sta on in Herzog istočasno izgubila.

— Nujno potrebno je, da se pokažete. Priti morate k meni na družabni večer in kazati miren obraz. Če se loti človek tako nevarnih podjetij, kakor vi, mora tudi pokazati moč značaja in se boriti do zadnjega trenutka.

Sergej je obljubil, da pride, Mihelini je pa naložil težko dolžnost spremeniti ga k Ivanki. Bilo je prvič po povratku iz Nice, da je princesa prestopila prag ljubice svojega moža.

Koncert je bil pravkar končan; množica gostov je odhajala iz velikega salona v mali salon in bu-

— Kvartetno trpljenje je končano. Uh! — si je oddahnil Savinien ves izčrpan.

— Kaj niste navdušeni za godbo? — ga je vprašal Marechal smeje.

— Seveda sem, — je odgovoril Savinien, — za vojaško godbo. Toda dve uri Schumanna in Mendelsohna pri visokem pritisku, to je preveč za enega samega človeka.

— Vam bolj ugaja »Lepi Nikolaj« kajne? — je dejal Marechal.

— Ah, ah, ah, — je zapel Savinien. — Povejte mi, Marechal, kaj mislite o navzočnosti gosposdične Herzogove na Cayrolovem družabnem večeru? To je nekam čudno, kaj ne?

— Zakaj čudno?

— Gromska strela! Oče je pobegnil, hči pa pride na ples. Ta dva imata vsak svoj način nastopa.

— Ze prav, gospod Savinien, toda svetujem vam, da obdržite svoje sodbe zase, — je dejal Marechal resno. — Gotovo bi tu ne bili navdušeni za nje.

— Oh, Marechal, vi tudi? Vi me tudi karate? To pa res ni lepo.

In zasukal se je na peti in odšel k buffetu. Ta čas sta prišla princ in princesa Panin. Mihelina nasmejana, Sergej miren, dasi nekoliko bled. Cayrol in Ivanka sta jima stopila naproti. Pogledi vseh navzočih so se obrnili k njima.

Ivanka je stisnila svoji prijateljici roko, ne da bi zardela. Cayrol se je globoko priklonil Mihelini.